

Historie, samfund og kultur i Danmark (NODB09, NODA13) VT 2019

Velkommen til kurset ☺! Jeg glæder mig til at læse, se filmklip, diskutere kursets tekster, lave rollespil og høre jeres studenteroplæg.

Praktisk information

Jeg har kontor på 2. sal (sv: tredje våningen) i Lingvisthuset i L310. Min mailadr. er: lone.koldtoft@nordlund.lu.se , og mit tlf.nr. er 046-222 87 08. Jeg er nok lettest at få fat på via mail, men ring eller kom også gerne forbi. Har du brug for at drøfte din studiesituation, så kontakt studievejleder Åsa Wikström. Drejer det sig om Ladok (karakter/betyg), live@lund eller andet, er du velkommen til at kontakte Gunilla Ek Werner.

Undervisningen

består af forelæsninger, diskussioner, gruppearbejde og oplæg. Det er obligatorisk, at alle studerende holder et (gruppe-) oplæg af cirka 15 minutters varighed. Hvis holdet er lille, vil det være en fordel, at I holder oplæg højst to og to (eller gerne en og en). Det er også en rigtig god idé at besvare kursets diskussionsspørgsmål (til romaner, film- og lydclip, spørgeskema, tekst osv.). Rundvisningen på Nationalmuseet og i besættelsestidens København er en del af pensum. Kurset afsluttes med en 4-timers skriftlig eksamen (salskrivning), der består af spørgsmål til de emner, vi har beskæftiget os med.

NB NB NB

I et forsøg på at gøre undervisningen mere levende og interessant består noget af kursustilrettelse af små videoer. Hvis det skal fungere, så skal I se videoerne derhjemme, inden I kommer til undervisningen. Desuden skal I besvare spørgsmålene til videoerne før undervisningen. Hvis det ikke sker, bliver det vanskeligt (svært) at få en kvalificeret diskussion på holdet. Det kan være en god idé at se videoerne i studiegrupperne.

De studerende kan holde **oplæg** om følgende emner:

1. Højskolebevægelsen herunder Grundtvig og Kold. Hvilke tanker ligger der bag højskoletanken? Grundtvig var også salmedigter, præst, forfatter. Fortæl lidt om hans øvrige arbejde (dog ikke en biografi). **Dato: 2.maj.**
2. Præsentation af en konkret højskole og en "typisk" dag på en højskole. Hvem vælger at gå på højskole? Hvorfor? Hvor længe? Hvordan adskiller livet på en højskole sig fra karaktergivende uddannelser som fx gymnasium, universitet, faglige skoler? **Dato: 2.maj.**
3. Beskriv fisker- og landbolivet i Thy i 20'erne. Hvordan var leveforholdene? Hvordan så en typisk dag ud om efteråret, vinteren, foråret og sommeren? Hvad lavede man, når mørket faldt på? Hvordan så husene og husmandsstederne ud? Hvor ligger Vesterhavet? Limfjorden og Gjøl? **Dato: 2.maj.**
4. Tove Ditlevsens København. Hvordan så Vesterbro og Nørrebro ud i Tove Ditlevsens barndom? Beskriv et typisk arbejderklassekvarter i København i 20'erne. Vis gerne billeder af baggårde og hverdagsliv. Hvilke jobs havde arbejderne i byen? Hvor mange timer arbejdede de? Hvornår holdt de fri? Under arbejderklassen ligger underklassen. Hvordan ernærede de sig? **Dato: 3.maj.**

5. Rødstrømpebevægelsen. Hvem var disse kvinder? Hvilke ideer havde de? Hvilke projekter, aktiviteter, happenings, demonstrationer lavede de dengang? Hvilke aktiviteter eksisterer fortsat i 2018? (Kom gerne ind på Dannerhuset, Kvinfo, Femølejr osv.) **Dato: 9.maj.**
6. Poul Henningsen, PH, hvem var han? Hvad er han berømt for? Hvilken rolle spillede han i det danske kulturliv? Hvilke synspunkter havde han om retsopgøret efter 2.verdenskrig? **Dato: 16.maj.**

Litteraturliste

- Se *Lang udgave til de studerende*, s. 1 – 4.
- Tove Ditlevsen *Barndommens gade* (1941) Læs blot kap. 1 - 7.
- Hans Kirk *Fiskerne* (1928). Læs blot kap. 1 - 2.
- Reuter, Bjarne (1991) *Drengene fra Sankt Petri*. Læs hele ungdomsromanen.

Links

- Hovedparten af litteraturen består af links. Se under de enkelte lektionsgange.

Kompendium

Enkelte tekster er i kompendiet, der kan købes i Sol-receptionen. Ca. 20-25 kr.

Torsdag den 28.marts kl.13.15-15.00 i H239a

- Velkommen til kurset i *Historie, samfund og kultur i Danmark*.
- Hvis I har problemer med studierne kontakt studievejleder Åsa Wikström, drejer det sig om Ladok (karakter/betyg) og live@lund (stilidentitet) kontakt Gunilla Ek Werner, og har I spørgsmål til kurserne kontakt læreren. I kan skrive til mig lone.koldtoft@nordlund.lu.se eller ringe tlf. 46 222 87 08. Har I brug for at snakke med mig, så kig forbi kontoret eller aftal gerne en tid, hvor jeg er ledig.

1. Fra flersproget stat til småstat

- Spørgeskema: *Sprog og identitet*. Tal sammen to og to. Side 1 i kompendiet.
- Dansk Vestindien kort – film fra Nationalmuseet: <https://www.youtube.com/watch?v=L-S8tXePnE>, besvar spørgsmålene i kompendiet s. 26 i kompendiet.
- Verdenskort: De studerende sætter sammen centrale årstal på verdenskortet. Fx: *Blåt kort 1918, Sankt Thomas, Jan og Croix? Gult kort 1918/1945, Island*. Se forsiden af kompendiet.

Torsdag den 4.april kl.13.15-15.00 i H239a

2. *Fra flersproget stat til småstat. Guldkysten, Trankebar og De Vestindiske Øer.*

Hjemmearbejde

- Læs uddrag af Uffe Østergaard "Danmark – småstat, imperium og kolonimagt" fra "Danmark en kolonimagt", GAD 2017. S. 2 – 3 i kompendiet.
- Skriv og se filmen "Danmarks sorte samvittighed eller en undskyldning..." på ½ time, inden I kommer og besvar venligst de 18 spørgsmål i kompendiet s. 25 - 26 i kompendiet. <https://www.youtube.com/watch?v=BszW9QvEloc> (29 minutter)

- Skriv og læs "Danmark var flersproget i renæssancen", <https://videnskab.dk/kultur-samfund/tosprogethed-i-renæssancen>. Besvar spørgsmålene på s. 31 i kompendiet.
- Læs http://www.kulturarv.dk/1001fortaellinger/da_DK/theme/danmark-som-kolonimagt
- Læs "Danmarkskort 1523-2012": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danske-riger-og-lande-1523-2012/>
- Læs "De Vestindiske Øer": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/de-vestindiske-oeer-dansk-vestindien/>
- Læs "Den danske koloni på Guldkysten": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-danske-koloni-paa-guldkysten/>
Læs <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-kolonihistorie/>
- Se gerne filmene i påskeferien: "Guldkysten" af Daniel Dencik 2015 og "Peter von Scholten" af Palle Kjærulff-Schmidt 1987.

Dagens program

- Videofilm og spørgsmål "Dansk Vestindien".
- Gruppearbejde s. 34 (Uffe Østergaards uddrag).
- Spørgsmålene til "Danmarks sorte samvittighed..." og "Flersproglighed i renæssancen."
- Rollespil: Undskyldning? Ja, nej? Argumenter for: _____, Argumenter imod: _____

Torsdag den 11.april kl.10.15-15.00 H135b og i H239a

3. *Fra flersproget stat til småstat. (Norge, Island, Færøerne, Grønland)*

1.del kl.10.15-12.30

Hjemmearbejde

- Skriv og se videoen "Lær grønlandsk" på youtube og besvar spørgsmålene s. 30 i kompendiet.
- Skriv og se videoen "Tanker om Grønlands fremtid. Interview med unge grønlændere" på youtube og besvar spørgsmålene s. 28 - 29 i kompendiet.
- Læs Martin Breums interview med Niviaq Korneliusen, s. 4 – 5 i kompendiet.
- Læs "Island": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/island/>, "Færøerne": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/faeroeerne/> og "Grønland": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/groenland/>
- Læs "Har Grønland været en koloni?", Information 10.marts, 2018. S. 6 – 7.

Dagens program

- Koloni eller ikke? Definitionerne afprøves.
- De unges Grønland. Gennemgang af svarene til youtube-videoerne.

2.del kl.13.00-15.00

Selvstændigt arbejde

- Video: *Historien om Danmark "Enevælde og oplysningstid" og "Grundloven, folket og magten"*.
- <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-enevaelde-og-oplysningstid>
- <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-2>
- Spørgsmål udleveres.

PÅSKEFERIE: Læs gerne kapitlerne fra "Fiskerne", "Barndommens gade" og ungdomsromanen "Drengene fra Sankt Petri".

Torsdag den 25.april kl.13.15-15.00 i L201

Vejen til demokrati og Danmark til Eideren (1864)

Hjemmearbejde

- Lyt og skriv: "Blev Danmark egentlig demokratisk med vedtagelsen af grundloven?" <https://www.youtube.com/watch?v=0Xo-6zo9oP8>, besvar spørgsmålene s. 32 i kompendiet.
- Læs "Danmarks Riges Grundlov" (introduktion, I behøver ikke at læse hele loven): [http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/?tx_historyview_pi1\[material\]=75](http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/?tx_historyview_pi1[material]=75)
Læs "Demokrati på dansk" http://www.ft.dk/Demokrati/~media/PDF/publikationer/Undervisning/Demokrati_paa_dansk%20pdf.ashx
- Læs <http://www.ft.dk/Folketinget/findMedlem/Mandatfordelingen.aspx>
- Læs "Kvinderne får stemmeret 1915": <http://kvinfol.dk/2015/det-skete-i-1915>
- Læs "Det danske demokrati fra 1849 og frem": http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/det-danske-demokrati-fra-1849-og-frem/?no_cache=1&cHash=dfc7d0abaea7ea367eb794a932568ba5
- Se miniforedraget om Grundloven (3 min.) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grundloven/?no_cache=1&cHash=07aa8a665ef614165b2e645ab5ba5215
- Læs "Danskhed er en moderne opfindelse", <http://videnskab.dk/kultursamfund/danskhed-er-en-moderne-opfindelse>.
- Læs "1864 gav danskerne mindreværds kompleks", i <http://videnskab.dk/kultursamfund/1864-gav-danskerne-mindreværds-kompleks>
- <https://videnskab.dk/sporg-videnskab/hvorfor-har-vi-nationalmelodier>
- <http://altomhistorie.dk/artikler/12-nationalsange-afspejler-historien>

Dagens program

- Vi synger og analyserer de to nationalsange. Hvorfor blev der skrevet to? Hvad handler de om?
- Grundloven og det gryende danske demokrati.
- Vi ser uddrag fra filmen "Slagtebænk Dybbøl – historien om slaget ved Dybbøl 1864" <https://vimeo.com/88728643>

Torsdag den 2.maj kl.13.15-15.00 i L207

Hjemmearbejde

Højskole- og andelsbevægelse

- Læs "Landbosamfundet": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/den-yngre-enevaelde-1784-1848/landbosamfundet/>
- Læs Husmænd": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/husmaend/>
- Læs "Sociale klasser i landbruget" : <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/sociale-klasser-i-landbruget-i-1800-tallet/>
- Læs "Andelsbevægelsen": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/andelsbevaegelsen/>
- Læs "Grundtvigianismen i Danmark": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grundtvigianismen-i-danmark/> (husk at læse hele siden)
- Læs "Grundtvigs syn på demokrati": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grundtvigs-syn-paa-demokrati-1831-1866/>
- Læs "N.F.S. Grundtvigs syn på oplysning 1839" : <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/n-f-s-grundtvig-oplysning-1839/>
- Lyt til Grundtvigs sang: "Er lyset for de lærde blot?" på

Dagens program

- Vi synger "Er lyset for de lærde blot?"
https://www.youtube.com/watch?v=ja1PllqS2_c
- Studenteroplæg om 1. Folkehøjskolerne og Grundtvig/Kold. 2. Oplæg om højskolelivet i dag. 3. Fisker-landbolivet i Thy. Se side 1 i lektionsplanen.

Fredag den 3.maj kl.10.15-13.00 i H435

Højskole- og andelsbevægelse, fortsættelse fra sidste lektion

Arbejderbevægelsen i Danmark og livet i byerne

Hjemmearbejde

- Læs to kapitler i Hans Kirks roman: "Fiskerne", kap. 1 – 2.
- Besvar spørgsmålene til Hans Kirks roman (de to kapitler) bagerst i lektionsplanen.
- Læs om Kirks roman <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/hans-kirks-fiskerne>
- Læs om arbejderbevægelsen
- Skriv og se/læs *Hvad er en gul fagforening?* Se s. 45. i kompendiet.
<https://www.3f.dk/fagforening/hvad-er-en-fagforening/hvad-er-en-gul-fagforening>
- Læs
http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_1849-1945/arbejderbevægelsen_i_Danmark
- Læs "Velfærdsstaten": <http://danmarkshistorien.dk/historiske-perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/velfaerdsstaten/>
- Læs http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/velfaerdsstaten-og-de-universelle-rettigheder/?no_cache=1
- Lyt til "Velfærdsstaten": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-velfaerdsstaten/>
- **Saml** pro- og kontraargumenter i forhold til medlemskab af en fagforening, inden du kommer til undervisningen

Dagens program

- Romandiskussion: "Fiskerne" af Hans Kirk.

- Studenteroplæg om Tove Ditlevsens København. Se side 1 i lektionsplanen.
- Den danske arbejdsmarkedsmodel. OK 2018?
- Rollespil: Holdet deles i to grupper. En gruppe repræsenterer FOA og en anden KRIFA. I begge grupper er de studerende social- og sundhedsassistenter (3 års uddannelse i sundhed og omsorg, arbejder primært på plejehjem og hospitaler). FOA-gruppen skal argumentere for medlemskab af deres fagforening, og den anden gruppe skal argumentere for medlemskab af deres kristne, gule fagforening. Hent argumenter fra dagens tekster og søg på nettet på foreningernes hjemmesider.

Torsdag den 9.maj kl.13.15-15.00 i H239a

Tove Ditlevsen

Kvindefrigørelse (og ungdomsoprør)

Hjemmearbejde

- Læs Tove Ditlevsens roman (de nævnte kapitler): "Barndommens gade".
- Besvar spørgsmålene til kapitlerne i "Barndommens gade", bagerst i lektionsplanen.
- Lyt til Anne Linnets musik til "Barndommens gade" på www.youtube.com
- Skriv og lyt "Store danskere – Tove Ditlevsen" <https://www.youtube.com/watch?v=a-UUxQKzWH4>. Side 27– 28 i kompendiet.
- Læs "Hippiekulturen": <http://www.faktalink.dk/titelliste/hippiekulturen-i-1960erne/hele-faktalinket-om-hippiekulturen-i-1960erne>
- Læs "Den nye kvindebevægelse 1970-1985": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-nye-kvindebevaegelse-1970-1985/>
- Læs <http://www.litteratursiden.dk/artikler/70erne-kvinder-litteratur-og-frigoerelse-om-lola-baidel>
- "Rødstrømper uenige", s. 17 – 21 i kompendiet.
- "Feminismens 4 bølge?" http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5780289/Derfor-er-vi-afklædte?utm_campaign=dagens-overblik&utm_content=09-01-2017&utm_medium=newsletter&utm_source=politiken
- Se gerne: Kortfilmen "Fede tider" 1996 <https://www.youtube.com/watch?v=1aOj7dz5LA> og Thomas Vinterbergs "Kollektivet" fra 2016.

Dagens program

- Vi laver indsættelsesøvelsen om Tove Ditlevsen.
- Studenteroplæg om rødstrømpebevægelsen. Se side 1.
- Diskussion af Tove Ditlevsens roman (nogle få kapitler) "Barndommensgade".

Tordag den 16.maj kl.13.15-15.00 i L207

2.verdenskrig – besættelse, samarbejde og modstand

Hjemmearbejde

- Se og skriv: Video på youtube "Hvide busser", besvar spørgsmålene s. 22 i kompendiet.
- Se og skriv: Video på youtube "Flugtens pris", besvar spørgsmålene s. 23 i kompendiet.
- Poul Henningsen "Man binder os på mund og hånd" (1940), med Outlandish <https://www.youtube.com/watch?v=83goTw2hAlg>

- "I dit korte liv": <https://www.youtube.com/watch?v=q1Ew1EyGwmY>
- Læs "Anden Verdenskrig": <http://www.2verdenskrig.dk/danmark/danmarksbesaettelse.html>
- Læs "Besættelsestiden 1940-45. Indledning": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/besaettelsestiden-1940-45/> I klikker på "Besættelsestiden 1940-45" og læser **alle 16 rubrikker** fra "9.april og den tyske fredsbesættelse" til og med "Befrielsen og regeringsmagten".
- Læs <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/samarbejdspolitikken-under-besaettelsen-1940-45/>
- Se filmen: Anne-Grethe Bjarup Riis' film: "Hvidstensgruppen", findes også her: <http://dreamfilmhd.sh/movies/details/637-hvidsten-gruppen/>
- Læs Morten Nielsen: "Skæbne" <http://www.1sted.dk/2verdenskrig/dokumentar/skaebne.aspx>

Dagens program

- Vi synger PHs "Man binder os på mund og hånd" og "I dit korte liv".
- Et forsøg på et overblik over besættelsestiden i Danmark.
- Svar på video-øvelserne. Hvordan gik det derhjemme?

Fredag den 17.maj kl.10.15-12.00 i H239a

2.verdenskrig – modstand, likvidering og retsopgør

Hjemmearbejde

- Skriv og se video på youtube "Churchill-klubben", besvar spørgsmålene s. 24 i kompendiet.
- Peter Øvig Knudsen: "Den kliniske metode" i "Stikkerlikvideringer", s. 8 - 16.
- Læs PH og retsopgøret efter krigen http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/poul-henningsen-strid-om-demokratiet-1946/?no_cache=1

Dagens program

- Studenteroplæg om PH, lamper, revy, flugt og retsopgør.
- Stikkerlikvideringer. Vi ser en video med Gunnar Dyrberg.
- Churchill-klubben.

Torsdag den 23.maj kl.10.15-15.00 i L403 og L207

2.verdenskrig igen-igen og nyere krigsdeltagelse

1.del

Hjemmearbejde

- Læs Bjarne Reuter "Drengene fra Sankt Petri".
- Besvar spørgsmålene s. 35 og s. 35a i studiegrupperne inden undervisningen.
- Kig på de to malerier fra henholdsvis 1864 og 2013, s. 38. Hvad ser I? Forskelle/ligheder?
- Aktivistisk udenrigspolitik s. 39 – 42 i kompendiet eller <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5821617/Dansk-aktivisme-i-krig-eller-for-fred>

- Se programmet og besvar spørgsmålene: <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-#!/> Bagerst i lektionsplanen.
- "International påvirkning (efter den kolde krig)": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/efter-den-kolde-krig-1989-2008/international-paavirkning/>
- "Danmark i krig igen": <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-danske-deltagelse-i-irak-krigen-2003-2007/>
- Plambeck, Dy (2015) *Krig og sprog*. Dansk Noter marts 2015. S. 43 – 44.

2. del 13-15-15.00

Konkurrencestat og globalisering

- Se filosof Anders Fogh Jensens og idéhistoriker Jens Erik Christensens diskussion om konkurrencestat og globalisering <https://www.youtube.com/watch?v=0Xo-6zo9oP8>
- Skriv og se Ove Kaj Pedersen og konkurrencestat <https://www.youtube.com/watch?v=ryHoPiE4zao>, besvar spørgsmålene s. 33 i kompendiet.
- Gruppearbejde i undervisningen s. 36-37 i kompendiet.
- "Ind i EF": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/ind-i-ef/>
- "EF og krisetider. Indledning": <http://danmarkshistorien.dk/perioder/ef-og-krisetider-1973-1989/>
- <https://www.altinget.dk/artikel/ove-kaj-pedersen-et-reformstop-er-kun-at-loebe-ind-i-et-forklaringsproblem-over-for-vaelgerne-om-tre-aar>

Tirsdag den 28.maj kl.13.15-15.00 i L207

Selvstændigt arbejde

- Video: *Historien om Danmark* "Det svære demokrati" og "Velfærd og kold krig".
- <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-3>
- <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-4>
- Spørgsmål udleveres.

Eksamen onsdag den 5.juni

Spørgeskema

1. Hvilke sprog taler du?
2. Hvilke sprog skriver du på?
3. Hvilke/t sprog blev der talt i dit barndomshjem?
4. Hvilke/t sprog bliver der talt i dit hjem i dag?
5. Har du et hjertesprog?
6. Taler du en dialekt? Sociolekt? Multietnolekt?
7. Hvor tit taler du engelsk?
8. Hvor tit skriver du på engelsk?
9. Hvilket statsborgerskab har du? Alternativt dobbelt statsborgerskab.
10. Hvor er du vokset op (landsby, en lille by, en stor by, land)?
11. Hvor kommer dine forældre fra?
12. Hvor kommer dine bedsteforældre fra?

<https://www.3f.dk/fagforening/hvad-er-en-fagforening/hvad-er-en-gul-fagforening>

Her kan du læse eller lytte til teksten. Besvar venligst spørgsmålene nedenfor.

Hvad er en gul fagforening?

1. Hvor gamle er fagforeningerne?
2. Hvem indgår en overenskomst?
3. Hvad har de gule fagforeninger valgt ikke at gøre?
4. Hvorfor laver de gule fagforeninger ikke aftaler med arbejdsgiverne som de traditionelle fagforeninger?
5. Hvad er forskellen på at være medlem og være kunde?
6. Hvorfor er de gule fagforeninger lidt billigere?
7. Kan man trække fagforeningskontingentet fra i skat?
8. Hvad betyder det at blive fyret?
9. Hvilke tre hovedorganisationer er der?

Melodi: Kai Normann Andersen - Tekst: Poul Henningsen

I dit korte liv (1941)

Tilgi jeg sir et letsindigt ord.
Det er klogt, at De forstår det straks.
Bare en hyldest til denne jord,
for vi har jo kun den samme slags.
Verden har nu hadet mer end nok.
Vi kan kun besvare med at elske.
Selv i den jordiske kærlighed
findes våben mod et ragnarok.

I dit korte liv
er hver time dyr,
hvert sekund et dyrt sekund.
Du glemmer vel ikke, at årene ryer.
Se på dit ur:
Viserne flyer.
Hold dig vågen ven.
Vores lille liv
sluttes inde af en søvn.
Vi er af samme stof,
som drømme gøres af:
det store tomme rum.

Alle som påstår, der findes mer,
gir os veksler uden underskrift.
Mensket har dyrket en hob ideer
som erstatning for naturlig drift.
Enkel er din skæbnes smukke lov:
Hvert atom forlanger, du skal leve.
Mensket blev menske i kærlighed
gjort i elskov - ja det blev vi dog.

I dit korte liv
er det meste spildt.
Tænk igennem punkt for punkt.
Bedøm du det selv og bedøm det kun mildt:
Håndtryk blev glemt,
chancer blev spildt.

Hold dig vågen ven.
Hvorfor sove nu
i den lyse sommernat ...
Det haster med det kys.
Den kommer, før du tror,
den drømmeløse søvn.

Man binder os på mund og hånd (1940)

Gribe efter blanke ting
vil hvert et grådigt lille barn
Binde andre med en ring
gør man som helbefar'n
Tænk, hvor har man stået tit
og delt et vindu's paradys
Helle, helle, det er mit!
Og livet går på samme vis
Man binder os på mund og hånd
med vanens tusind stramme bånd
og det er besværligt at flagre sig fri
Vi leger skjul hos en som ved
at skærme os mod ensomhed
med søde kontrakter vi luller os i
Kunne vi forbyde de tre ord: jeg lover dig
var vi vist i kærlighed på mere ærlig vej
De ord vi svor med hånd og mund
de gælder kun den korte stund
til glæden er borte og alting forbi

2

Kærlighed og ægteskab
hva' kommer de hinanden ved ?
Kedsomhedens tomme gab
til kæben går af led
Elskov er den vilde blomst
i gartner hænder går den ud
Skærmet får den sin bekomst
men blomstrer hedt i storm og slud
Man binder os på mund og hånd,
med vanens tusind stramme bånd,
men ingen kan ejes. Vi flagrer os fri
I alle kærtegn er en flugt,

de røde sansers vilde flugt
fra pligternes travle fortrampede sti
Du må ikke eje mig, jeg ejer ikke dig
Alle mine kys er ikke ja og ikke nej
De ord vi svor med hånd og mund
de gælder kun den svimle stund
det netop er kysset fra dig jeg ka' li'

3

Sel' når skib på skib går ned
og land på land bliver slettet ud
handler man af ærlighed
og ber til hver sin gud.
Fredstraktat og venskabspagt
det er papir, der koster blod.
Svaghed væbner sig mod magt
i angstens desperate mod.
Det gælder kærlighed og krig
at alle løfter kun er svig,
og ingen kan stole på menn'skenes ord.
Hva' hjælp de håndslag som I gav
den der står ved mandens grav?
Et menn'ske er nul mod den hellige jord.
Angst for vore fjender? Ja, men mere angst for den
stormagt som vil hjælpe os og kalder sig vor ven.
Det gælder alle tiders krig,
at alle løfter kun er svig
og ingen kan stole på staternes ord.

4

Møde hvad der venter os
og ingen ve' hvordan det går
Bære skæbnen uden trods
hvad der så forestår
Glad ved hver en venlighed
men uden tro, at det bli'r ved
Søge fred, idet vi ved,
at vi har ingen krav på fred
Man binder os på mund og hånd
Men man ka' ikke binde ånd
og ingen er fangne, når tanken er fri

Vi har en indre fæstning her
som styrkes i sit eget værd
når bare vi kæmper for det, vi ka' li'
Den som holder sjælen rank, kan aldrig blive træl
Ingen kan regere det, som vi bestemmer sel'
Det lover vi med hånd og mund
i mørket før en morgenstund
at drømmen om frihed bli'r aldrig forbi.